

2 számú melléklet az oktatási miniszter 3393 / 28.02.2017 rendelethez

OKTATÁSI MINISZTERIUM

TANTERV
MAGYAR NYELVŰ
RÓMAI KATOLIKUS VALLÁS

V-VIII. osztály

Bukarest, 2017

Általános bemutatás

A magyar nyelvű római-katolikus vallás tanterv az általános iskola V-VIII. osztályainak tantervi ajánlata. A tantárgyat, a 3590/05.04.2016-os miniszteri rendelettel hagyták jóvá: **Kerettanterv az általános iskola V-VIII osztályainak**, amely az **Ember és társadalom** műveltségi területen belül, egy tanév során, heti egy órát biztosít a tantárgy számára.

A Vallás tantárgy tantervének kidolgozása egy új kompetencia-központú curriculáris tervezési modell szerint történt. Felépítése hozzájárul az általános iskolás diák képzési profiljának kialakításához, meghatározza a diákkal szembeni elvárásokat az általános iskola végén az 1/2011-es Nemzeti Oktatási Törvény alapján, figyelembe véve az utólagos kiegészítéseket, fejlesztési követelményeket és a katolikus Egyház lelki neveléssel kapcsolatos dokumentumait.

A vallás tanterv felépítése a következő elemeket tartalmazza:

- Általános ismertető
- **Alapkompetenciák (általános kompetenciák)**
- **Specifikus kompetenciák és tanulási tevékenységek**
- **Tanulási tartalmak**
- **Módszertani javaslatok**

A kompetenciák strukturált ismeret-, készség- és attitűd egységek, melyeket a tanulás útján lehet fejleszteni, s amelyek lehetővé teszik egy szakterületen belül megnyilvánuló különböző helyzetek általános vagy specifikus problémáinak a megoldását.

Alapkompetenciák a tanulónak – az általános iskola idején – a vallásórákon szerzett ismereteit célozzák meg. Ez direkt módon hozzájárul a tanuló képzési profiljának kialakításához, megfelelően tükrözi a vallásos nevelés sajátosságát és egy felsőbb képzési szakasza az alsó tagozaton kialakított kompetenciáknak.

A specifikus kompetenciák az általános kompetenciákból származnak, ezek elsajátításának szakaszait képviselik és egy tanítási év alatt alakíthatóak ki. A tanuló fejlettségi szintjének megfelelőek, szerepük van a teljesítmény mérésében és keretet biztosítanak a tanulási tevékenység további tervezésére.

A specifikus kompetenciák kialakításához a tanteterv, tájékoztatási céllal, különböző **tanítási tevékenységeket** ajánl azért, hogy irányítsa a tanárok által kifejtett tanítási stratégiákat. Ezek hasznosítják a formális, nonformális és informális tanulást és a tanuló, nem a tanár, tevékenységét veszik célba azért, hogy a tanuló aktívan vegyen részt a saját tanulási tevékenységében. A tanárnak jogában áll módosítani, kiegészíteni vagy helyettesíteni a tanulási tevékenységeket.

Tanulási tartalmak az ismereteknek egy olyan leltárát képezik, amely szükséges a tanulónak ahhoz, hogy a specifikus kompetenciákat megszerezze, s amely az oktatási és nevelői cél elérése érdekében fontos tanítási forráskönyv. Osztályszinten a tantervek három területen kifejtett tantervi javaslatokat képeznek: a keresztény tanítás terén, a gyakorlati keresztény erkölcs terén, illetve a közösségi életre vonatkozóan. A tartalmak elősegítik a specifikus kompetenciák alakítását, valamint a tanulási helyzetek kreatív, rugalmas felépítését a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően.

Módszertani javaslatok biztosítják a tanterv új elemeinek tisztázását, tanulási stratégiákat tartalmaznak, amelyek a tanítási tevékenység tervezésének támpontjai, ugyanakkor magukba foglalják a folyamatos értékelés elemeit is. Ugyanakkor a módszertani javaslatok utalnak sokféle tanulási környezetre és a tanulási tevékenység egyénített módzataira (utalva a különleges tanulási igényekre, különböző közösségek jellegzetességeire, alkalmazva a speciális tanulási szükségletekre stb.)

Jelen tanterv, hogy a vallás tanításának egy összefüggő keretet biztosíthasson azon felekezetek számára, amelyek saját vallásukat taníthatják Romániában, valamennyi felekezetre vonatkozóan egy sor *közös elemet* tartalmaz: alapkompetenciák jegyzékét, specifikus kompetenciák egy részét, példákat tanítási tevékenységekre, általános módszertani javaslatokat stb. A specifikus kompetenciák jegyzékét és a tanítási tartalmakat a felekezetek maguk dolgozzák ki, mely lehetővé teszi számukra a lényeges és sajátos témák érintését.

Általános kompetenciák

- 1. A vallás sajátos fogalmainak használata, összhangban a hit különböző megnyilvánulásaival**
- 2. A vallásos értékekkel egyező erkölcsös viselkedés megnyilvánulása a személyes és a közösségi életben**
- 3. A mindennapi élet tapasztalatainak és a vallásos élet alapelveinek összehangolása, az identitás és a vallási pluralizmus tiszteletben tartásával**

V. OSZTÁLY

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vallás sajátos fogalmainak használata, a hit különböző megnyilvánulásaival összhangban

V. osztály
1.1. A teremtésre, megtestesülésre és megváltásra vonatkozó ó- és újszövetségi bibliai fogalmak, az üdvtörténet eseményei közötti összefüggéseket leíró kifejezések helyes használata <ul style="list-style-type: none">
- fogalomtisztázást, szövegértést segítő egyéni és csoportos feladatok
- fogalmazások írása, vetítettképes előadások, plakátok készítése
1.2. Az egyház életének eseményeit feltáró kifejezések megfelelő és magabiztos használata <ul style="list-style-type: none">
- szövegek szerkesztése különféle módon történő szemléltetés alapján
- helyzetgyakorlatok, az események dramatizált feldolgozása
1.3. Az üdvtörténet Gondviselő Istenével való személyes kapcsolatot és az erről történő tanúskodást kifejező nyelvezet helyes használata <ul style="list-style-type: none">
- fogalmazások, kötetlen szövegű imák írása
- személyes élmények megosztása kisebb és nagyobb csoportban

2. A vallásos értékekkel egyező erkölcsös viselkedés megnyilvánulása a személyes és a közösségi életben

V. osztály
2.1. Az embertárs testvérként való szemlélése és szeretete <ul style="list-style-type: none">
- a Biblia és az erényes életet élt/élő emberek kapcsolódó szövegeinek, vallomásainak elemzése, megbeszélése
- empátiát fejlesztő gyakorlatok
- diaképsor és saját érzések, benyomások mentén születő gondolatokat tartalmazó írások készítése
- személyes gondolatok megosztása kisebb és nagyobb csoportban
2.2. Elköteleződés a szentek mély istenkapcsolatból forrászó lelkiiségének követésére <ul style="list-style-type: none">
- a szentek életét bemutató írások egyéni és/vagy csoportos feldolgozása
- a keresztény erények gyakoroltatását célzó helyzetgyakorlatok, dramatizált bemutatók
- az elköteleződéssel kapcsolatos gondolatok megosztása, leírása

3. A mindennapi élet tapasztalatainak és a vallásos élet alapelveinek összehangolása, az identitás és a vallási pluralizmus tiszteletben tartásával

V. osztály
3.1. Az ember megszentelésére alkalmas tér és idő lehetőségeinek felismerése <ul style="list-style-type: none">
- az egyházi év időszakainak, ünnepeinek és liturgikus cselekményeinek megismerése kooperatív módszerek és változatos szemléltetési technikák segítségével
- a liturgikus ismeretek rendszerezése
3.2. Az egyházi év ünnepeihez igazított személyes élet kegyelmi állapotának fenntartása <ul style="list-style-type: none">
- a misztériumban való elmélyülést segítő egyéni és interaktív feladatok, dramatikus gyakorlatok
- a liturgikus ünneplésbe való aktív bekapcsolódást ösztönző tevékenységek
- a szentségi életet segítő tevékenységek
3.3. A Szentlélek működésének felismerése az egyes emberben és a közösségben <ul style="list-style-type: none">
- az erényeket gyakorló keresztények és keresztény közösségek életének megismerésére irányuló gyakorlatok és feladatok
- ön- és társismereti gyakorlatok
- saját gondolatok, érzések, élmények szóbeli és írásbeli megosztása
3.4. Ráhagyatkozás a bennünk élő Szentlélekre <ul style="list-style-type: none">
- önismereti gyakorlatok
- belső elcsendesedést segítő gyakorlatok
- személyes élmények, érzések írásbeli és szóbeli megosztása
- kötetlen imák fogalmazása

Tartalmak

Tartalmi területek	V. osztály
Isten kinyilatkoztatja irgalmas szeretetét	A boldogságra meghívott ember <ul style="list-style-type: none"> • Isten jónak teremtette az embert (Isten, minden teremtmény Teremtője; ember – „a teremtés koronája”, Isten képmására teremtett: halhatatlan lelkű, szabad akaratú, értelmes) • Isten megígéri egyszülött Fiát. Csillag támad Jákobból (az ember képtelensége, hogy egymagában eljuthasson az üdvösségre – Isten látására; az üdvözítő terv beteljesülése – kibékülés/barátság Istennel) • Isten megtestesül (Jézus születése, az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása)
Az ember válasza Isten szeretetére	A meghívás megértése <ul style="list-style-type: none"> • Az ember válasza a teremtésre (Assisi Szent Ferenc – élete: felelet az isteni teremtésre) • „Ti vagytok a világ világossága” (Mindenszentek, Szent Márton, Krisztus Király) (Jézus szolgálata; az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása) • A szeretet továbbajándékozása (Szent Miklós) – (Jézus szolgálata, gondoskodás a gyerekekről, fiatalokról) • Akik befogadták Jézust: a Szentcsalád (a születés hírüladása; a názáreti család tagjai közti kapcsolat, mely szeretetre, szófogadásra épül; a názáreti család – emberi családmódel; Isten terve). • Kincseim, melyeket Jézushoz viszek. Vízkereszt (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása) • Hamvazószerda és böjti fegyelem – megtérés (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása)
„Óáltala, ővele és őbenne”	Liturgikus ünneplés <ul style="list-style-type: none"> • Az idő megszentelése. „Krisztus Király”, az egyházi év (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása) • A liturgikus tér - a templom és világa, liturgikus tárgyak; (a liturgikus tér, a liturgikus tárgyak jelentősége) • Szentelmények - (megszentelt dolgok/tárgyak; a keresztény ember magatartása) • Keresztút (Jézus szenvedésének jelentősége; a keresztény ember magatartása) • Virágvasárnap (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása) • Szent Háromnap (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása) • Húsvét (az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása; Isten napja) • Újjászületésem a keresztségben. A keresztség szentsége (a szentség jelentősége és kiszolgáltatása; a keresztség jelentősége; részvétel; átélés: Mk.16,16)
A keresztény ember felebaráti közösségben	Az Egyház élete az első századokban <ul style="list-style-type: none"> • Jézus sziklára építi Egyházát. Péter főpásztori megbízatása (az Egyház alapítása; Szent Péter primátusa/elsősége; az Egyház küldetése) • Az egyház születése és az első keresztények élete. István diakónus (ApCsel 2, 2-4: Jézus közössége a Szentlélek vezetésével: az első keresztények, ApCsel 2,41-47: a vallási élet megszervezése az ősegyházban. Az első vértanúk) • A föld végső határáig – Szent Pál apostol (az Egyház küldetése)

VI. OSZTÁLY

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vallás sajátos fogalmainak használata, a hit különböző megnyilvánulásaival összhangban

VI. osztály
1.1. Az üdvtörténet eseményeit, azok mélyebb összefüggéseit feltáró szentírási szövegek megértése és üzenetük aktualizálása <ul style="list-style-type: none">
- a bibliai szövegértést segítő gyakorlatok
- fogalomtisztázó magyarázatok, feladatok
1.2. A személyes istenkapcsolat erősödését és a megszentelődést segítő kifejezések önálló és bátor használata <ul style="list-style-type: none">
- szentírási gondolatokra épített egyéni fogalmazások, imák írása
- a hitélmények megosztása kisebb és nagyobb csoportban

2. A vallásos értékekkel egyező erkölcsös viselkedés megnyilvánulása a személyes és a közösségi életben

VI. osztály
2.1. A jézusi tanítás szerinti belső szabadságra és lelki tisztaságra törekvés <ul style="list-style-type: none">
- az erényes életet élt és élő személyek életpéldájának megismerése különféle gyakorlatok által
- személyes élet alakítását segítő egyéni és csoportos feladatok
- személyiségfejlesztő gyakorlatok
2.2. A lelki javak megosztása és mások szolgálatába állítása <ul style="list-style-type: none">
- az egyéni értékek tudatosítását és kamatoztatását célzó tevékenységek
- mások értékeinek felismerését és megbecsülését segítő gyakorlatok
- a segítségnyújtás különféle formáinak gyakoroltatását ösztönző feladatok

3. A mindennapi élet tapasztalatainak és a vallásos élet alapelveinek összehangolása, az identitás és a vallási pluralizmus tiszteletben tartásával

VI. osztály
3.1. A vallási misztériumok és egyházi ünnepek mély megélése általi megszentelődés <ul style="list-style-type: none">
- a liturgikus cselekmények személyes életalakítást segítő szerepére rámutató gyakorlatok
- az egyház ünneplésének közvetlen és közvetett szemléltetése
- a Jézus akarta közösség szerepének és erejének tudatosítását célzó feladatok
3.2. Az egyház életébe való aktív bekapcsolódás <ul style="list-style-type: none">
- az egyház tagjainak szerepét és tevékenységének fontosságát láttató gyakorlatok
- a helyi és a világegyház szerteágazó tevékenységének megismerése közvetlen és közvetett úton
- a különféle tevékenységekbe való bekapcsolódást segítő tevékenységek

Tartalmak

Tartalmi területek	VI. osztály
Isten kinyilatkoztatja irgalmas szeretetét	Az ember küldetése <ul style="list-style-type: none"> • Tiszta lélekkel és testtel „tovább alkotni” (az örök életre rendelt ember: halhatatlan lélek; ember – test és lélek egysége; test – a Szentlélek Temploma: a test tisztelete) • „Új szív és új lélek” ígérete – (az ember képtelensége, hogy egymagában

Tartalmi területek	VI. osztály
	<p>eljuthasson az üdvösségre – Isten látására; az üdvözítő terv beteljesülése – kibékülés/barátság Istennel)</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Legyen nekem a Te igéd szerint!” – (felelet hit révén Istennek, remény és szeretet) • 4. Az igazi világosság a világba jött. Tiszta szívvel ünneplem - (Jézus születése; az ünnepnapok jelentősége; a keresztény ember magatartása)
Az ember válasza Isten szeretetére	<p>A beteljesedett küldetés útjai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talentumok kamatoztatása – (Jézus szolgálata talentumaink által) • „Ora et labora!” – „Imádkozzál és dolgozzál!” (Szent Benedek – a szerzetesi élet kezdete; a karizmák különbözősége) • Imádságos ünneplés (a szentmise: áldozat és jelenlét. Közösség; a szentmise részei) • A szentek közössége (jelentősége; az egyház hármasság állapota) • Jézus befogadásával - igazi családban • A szolidaritás által a szentség útján (Árpád-házi Szent Erzsébet, Szent Lúcia) (Jézus szolgálata; gondoskodás a szegényekről, árvákról, betegekről)
„Óáltala, övele és öbenne”	<p>Hiszek Krisztusban</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máriát követve Jézushoz (kánai menyegző) – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a mindennapi életre) • Föld sójává, világ világosságává válni – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre) • Az értékek gazdagítanak - Ne lopj! – (tisztelet felebarátaink javaival szemben – Isten hetedik parancsolata: tartalom és bűnök; az ember haszonélvezője és nem tulajdonosa a teremtett világnak;) • Az igazság szabaddá tesz – VIII. parancsolat: tartalom és bűnök; az igazság formái; igazságban élni; az igazság megvallása) • „Szeress és tégy, amit akarsz!” - Szent Ágoston (meghívás a szeretetre; szeretni úgy, mint Isten; hivatkozás tetszőlegesen választott szentírási szövegre; a Dekalógus /Tízparancsolat/ bemutatása) • Krisztus követése - (szolgálat Krisztus követése által) • Krisztussal minden ember új életre támad - (a Krisztusban történő új életre születés jelentősége; a keresztény ember magatartása)
A keresztény ember felebaráti közösségben	<p>Krisztust vallom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Azért jött, hogy életünk legyen – (igazi élet Krisztusban; a keresztény ember magatartása) • „Élek én, de már nem én élek” – a Lélek ünnepe – (élet a Szentlélek vezetésével; a keresztény ember magatartása) • A megtalált és megőrzött igazság (Szent Jusztinosz)- (az igazság jelentősége a keresztény ember életében)

VII. OSZTÁLY

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vallás sajátos fogalmainak használata, a hit különböző megnyilvánulásaival összhangban

VII. osztály

1.1. A hit kifejezésével és megélésével kapcsolatos fogalmak helyes használata

- fogalomtisztázó magyarázatok, feladatok
- saját gondolatok és élmények megfogalmazását és megosztását segítő gyakorlatok

1.2. Az egyház életében történt események és az azok közötti összefüggések megértése és saját szavakkal történő magyarázata

- szemléltetésre és szövegértésre alapozott feladatok
- az összefüggések feltárását segítő gyakorlatok
- a különböző történetek dramatizált feldolgozása

2. A vallásos értékekkel egyező erkölcsös viselkedés megnyilvánulása a személyes és a közösségi életben

VII. osztály

2.1. Az egyháztörténelem nagy személyiségei erényeinek követése

- az erények gyakorlására érzékenyítő gyakorlatok
- az elköteleződést segítő tevékenységek

2.2. Elköteleződés Krisztus követésére

- lelkiismeretvizsgálatot segítő gyakorlatok
- a Krisztussal való bensőséges kapcsolat kialakítását és mélyítését ösztönző tevékenységek
- a szentségek erejében való hitet mélyítő és a szentségek gyakori vételére vezető feladatok
- a kötetlen szövegű személyes ima gyakorlása

3. A mindennapi élet tapasztalatainak és a vallásos élet alapelveinek összehangolása, az identitás és a vallási pluralizmus tiszteletben tartásával

VII. osztály

3.1. Személyes felelősség érzése az egyház életének alakítása érdekében

- a személyes értékek felismerését és azok mások javára történő kamatoztatását segítő feladatok
- a személyes feladatvállalás fontosságát és annak az egyház életében betöltött szerepét hangsúlyozó gyakorlatok
- a másik ember és a közösség javára történő személyes feladatvállalásra ösztönző tevékenységek

3.2. Szolidaritásvállalás és karitatív tevékenységek végzése

- gyakorlatok a segítséget kérő helyzetek felismerésére
- empátiát fejlesztő gyakorlatok
- a konkrét segítségnyújtásra előkészítő tevékenységek

Tartalmak

Tartalmi területek	VII. osztály
Isten kinyilatkoztatja irgalmas szeretetét	Az igazi világosság a világba jött <ul style="list-style-type: none"> • A látható és láthatatlan világ (interdiszciplináris) - (Isten, minden létező teremtője) • „Hiszek a holtak feltámadásában” – (Krisztus feltámadása és a mi feltámadásunk) • „Nézzétek az ég madarait” (gondviselés) – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre; az isteni gondviselés) • Izajás – a nép, amely sötétségben jár – (a Messiás megjövendölése és identitása) • „Az igazi világosság a világba jött” - Jézus elfogad engem – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre) • Szűz Mária – egyetemes kinyilatkoztatás, magánkinyilatkoztatás – (Isten kinyilatkoztatása; a kinyilatkoztatás jelentősége és fokozatai) • Jézus Húsvét vasárnap megjelenik apostolainak – jelenéstörténetek – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre)
Az ember válasza Isten szeretetére	Életünk a Szentlélekben <ul style="list-style-type: none"> • Az élővilág védelme – (a környező természet védelméről szóló „Laudato Si” – „Áldott légy” kezdetű pápai enciklika szövegeinek értelmezése. A „közös ház” védelme – Ferenc pápa bemutatásában) • Szent Pál (megtérés, új emberré válás) – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre) • Vízkereszt – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre) • A Jézushoz vezető út. Az imádság – (az imádság fajtái és fontossága a keresztény életében) • „Boldogok a tiszta szívűek” - lelki megtisztulás. A lelkiismeret – (A lelkiismeret – Isten hangja az emberben – A Szentírás és a lelkiismeret; a lelkiismeret nevelése; a lelkiismeret elfojtása) • „A Lélek eszetekbe juttat mindent” – élet a Lélekben (A Szentlélek hét ajándéka, a karizmák) – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre)
„Óáltala, övele és őbenne”	Szentségek és parancsolatok <ul style="list-style-type: none"> • A csodálatos kenyérszaporítás – (a szentírási szöveg értelmezése és aktualizálása a személyes életre) • Vegyétek és egyétek (Oltáriszentség) (alapítása: Utolsó Vacsora; az Ige tápláléka; eucharisztikus táplálék) • A kiengesztelődés szentsége (a bűnbocsánat szentségének kiszolgáltatása és hatásai, Jézus áldozatának ajándéka, a megbocsátás; a kiengesztelődés öröme; a szentség magyarázata; más megnevezései; szimbólumok; Jn 20,23)
A keresztény ember felebaráti közösségben	Az Egyház/Szentelek élete <ul style="list-style-type: none"> • A sivatagi atyák bölcsessége – remetemozgalom, szerzetesség születése (a szerzetesi élet kezdeményezői: Remete Szent Pál, Remete Szent Antal, Thébai Szent Pakhomiosz; a karizmák különbözősége) • Don Bosco Szent János (Jézus szolgálata, gondoskodás a gyerekekről, fiatalokról) • Nagy Szent Leó pápa – A népvándorlás, Európa kereszténnyé válik (kereszténység, az európai civilizáció alapvető jellemzője; az Egyház szerepe a vándorló népek megtérésében) • Magyar szentek – Szent István és Szent László – (egyházmegyék szervezése)

Tartalmi területek	VII. osztály
	<p>és rítusok; történelmi viszonyítási pontok; felekezetek; nemzetiségek, sajátosságok)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egy Krisztus, több Egyház? - Az egyházszakadás (az 1054-es egyházszakadás történelmi kerete; sebek az Egyház testén; egység a különbözőségben) • VII. Szent Gergely – az Egyház hatalom és küldetés között (Jézus szolgálata; VII.Szent Gergely pápasága; klerikális függetlenség és Gergely pápa reformjai) • A reformáció és a katolikus megújulás (a protestáns reform: Luther, Kálvin, VIII. Henrik és a katolikus megújulás – Trentói Zsinat: megvalósítások) – Néri Szent Fülöp (katolikus megújulás, missziók) (Jézus szolgálata, gondoskodás a gyerekekről, fiatalokról; az első árvaházak és iskolák; az Egyház megújulása, missziók) • Az Egyház a felvilágosodás és francia forradalom idején (a francia forradalom és következményei az Egyházra nézve; Napoleon és VII. Pius) • Boldog XXIII. János pápa – az egyház a hit őrzése és a megújulás között (történelmi kontextus; a II. Vatikáni Zsinat összehívása/megnyitása)

VIII. OSZTÁLY

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vallás sajátos fogalmainak használata, a hit különböző megnyilvánulásaival összhangban

VIII. osztály
1.1. A Biblia és az Egyház – az élet forrásával, céljával és védelmével kapcsolatos – tanításának elsajátítása és aktualizálása <ul style="list-style-type: none">
- a szöveg értését és saját életre alkalmazását segítő gyakorlatok és feladatok
- fogalomtisztázó magyarázatok, feladatok
- ismeretterjesztő filmek nézése, megbeszélése
1.2. Jézus és az egyháztörténet jeles személyiségei életének és tanításának alapját képező gondolatok megértése és azok helyes használata <ul style="list-style-type: none">
- szövegértést segítő feladatok
- szemléltetés, dramatizálás nyomán esszé írása, ppt készítése
- az új fogalmak helyes beépítése a kötetlen szövegű, személyes imákba

2. A vallásos értékekkel egyező erkölcsös viselkedés megnyilvánulása a személyes és a közösségi életben

VIII. osztály
2.1. A nyolc boldogságra alapozott lelkiesség megélése <ul style="list-style-type: none">
- a bibliai tanítás és a szentek onnan forrászó életének követésére indító gyakorlatok
- az istenkapcsolat mélyítését célzó feladatok
- személyes tapasztalatok, imák megosztása
2.2. Ráhagyatkozás a Szentlélekre: a Léleknek mind nagyobb teret adó belső életre és tanúságtevő külső életre való elköteleződés <ul style="list-style-type: none">
- a Szentlélek jelenlétének megtapasztalását és a Lélekben való életet segítő gyakorlatok
- kötetlen ima és meditáció
- a tanúságtevő életre való elköteleződést ösztönző gyakorlatok
- a segítségnyújtás különféle formáinak gyakoroltatását ösztönző feladatok

3. A mindennapi élet tapasztalatainak és a vallásos élet alapelveinek összehangolása, az identitás és a vallási pluralizmus tiszteletben tartásával

VIII. osztály
3.1. Tudatos elköteleződés a szentségi élet és az egyház mellett <ul style="list-style-type: none">
- az egyházi év ünnepeinek mélyebb megélését segítő tevékenységek
- a rendszeres szentségi életre ösztönző gyakorlatok
- interaktív feladatok az egyház megszentelő tevékenységeibe való bekapcsolódás lehetőségeinek megismerése és az azok melletti elköteleződés érdekében
3.2. Aktív részvétel az egyház életében <ul style="list-style-type: none">
- empátiafejlesztő gyakorlatok
- az egyház életét bemutató filmek szemlélése és készítése
- a feladatvállalást ösztönző tevékenységek

Tartalmak

Tartalmi területek	VIII. osztály
<p>Isten kinyilatkoztatja irgalmas szeretetét</p>	<p>Az üdvösségre meghívott ember</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keresztelő Szent János – készítsétek az Úr útját (lelki készülődés Jézus születésére) • Az igazi világosság a világba jött - megnyitom szívemet az isteni világosság előtt (a lélek megnyitása a Világosság előtt) • Urunk megkeresztelkedése - A Szentháromság (Jézus keresztsége / a Szentháromság jelenléte) • Jézus nyilvános élete - példabeszédek. A tékozló fiú (Jézus tanítása a Mennyei Atya szeretetéről) • Hogyan váltom életre Jézus tanítását? A magvető példabeszéde (a példabeszéd értelmezése) • 6. Szeretsz-e engem? - Találkozás a Feltámadottal a Genezáreti-tónál (találkozás Jézussal; az „én” válaszom a fenti kérdésre)
<p>Az ember válasza Isten szeretetére</p>	<p>A meghívás beteljesülése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyolc boldogság – (a „boldogságok” – Mt 5 szövegének értelmezése; az evangéliumi öröm ellentétben a profán örömmel; Isten szava az ember boldogsága) • Boldogok az irgalmasok - az irgalmasság cselekedetei - (Ferenc pápa szavainak megélése: „Irgalmasság: az út, amely egyesíti Istent és az embert, mert kitér a szívét arra a reményre, hogy bűneink korlátai ellenére mindenkor szeretnek bennünket.” Misericordiae vultus - Az irgalmasság arca) • Egységben Istennel (a kegyelem) - (kegyelem: közreműködés Isten életében) • Szűz Mária - Isten anyja (Mária-ünnepek; a Szent Szűz a teljes meghallgatás modellje: az Angyali Üdvözléttől – Nagypéntekig).
<p>„Általa, övele és őbenne”</p>	<p>Szentségek és parancsolatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Férfiak és nők teremtette – (Házasság szentsége és kiszolgáltatása – Mt 19,6; Ef 5,25 - 26; 31-32; Kánai menyegző Jn 2,1; a szentség szerepe; a keresztény házasság megélése.) • Jézus betegeket gyógyít - (Betegek kenete: a szentség kiszolgáltatása és hatásai, Jak 5,13-15; Jézus a gyógyító; különböző betegségek – különböző gyógymódok; gyógyítás és üdvözítés.) • A szenvedésből élet fakad - A Jó Pásztor életét adja juhaiért (egyházi rend): Boldog Bogdánffy Szilárd élete - (A papság / Egyházi rend: a szentség kiszolgáltatása és hatásai, Lk 22,19; a papság, mint isteni ajándék; az áldozó papság és az általános papság.) • Amit Isten egybekötött ... – (Ne paráználkodj! Felebarátod házastársát ne kívánd!) – (Tisztelet a test iránt és a tisztaságra való meghívás – a VI. parancsolat és az élet; a tisztaság erénye; a tiszta szeretet; bűnök a VI. parancsolat ellen; a tisztátalanság öl. A gondolatok és a szív megtisztítása: a IX. parancsolat; tartalom és bűnök; az ösztönök; a szabadosság csábítása; a szabadság elnyerése; önuralom) • Az emberi élet óvása és továbbadása - (Ne ölj!) – (Tisztelet az élet iránt: az V. parancsolat: az élet ajándékai, tisztelet a test és a lélek iránt; bűnök a V. parancsolat ellen; az élet mint ajándék; a szolgálatként megélt élet; a beteljesült élet.) • Casciai Szent Rita (Család; Atyádat és anyádat tiszteld!) – (Tisztelet a szülők iránt; a IV. parancsolat; együttlétre hivatottunk; a kölcsönös tisztelet; a szülők kötelezettségei gyerekekkel szemben és a gyerekek kötelezettségei szüleikkel, tanárokkal, papokkal, hivatalosságokkal szemben; bűnök a IV. parancsolat ellen.)

Tartalmi területek	VIII. osztály
<p>A keresztény ember felebaráti közösségben</p>	<p>Az Egyház/Szentelek élete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szent Mónika és Szent Ágoston (állhatatosság és útkeresés) (patrisztikus korszak: meghatározás, elkülönítés, példák – Szent Ágoston: egyéni útkeresés. Szent Mónika állhatatossága.) • A kereszt hordozása a hit, remény és szeretet fényében: Márton Áron. (A sarkalatos erények; a kommunista börtönökben szenvedett vagy mártírhalált halt püspökök és papok; a hit, remény és szeretet megélésének modelljei.) • A szenvedés tudatos vállalása: Boldog Scheffler János élete (a kommunista börtönökben szenvedett vagy mártírhalált halt püspökök és papok; a hit, remény és szeretet megélésének modelljei.) • Krisztust szolgálni az embertársban - Kalkuttai Teréz anyja (Jézus szolgálata, gondoskodás a gyerekekről, fiatalokról; az első árvaházak) • Ökumenizmus – Roger testvér (az ökumenizmus megélése, Roger testvér élete) • Szent II. János Pál - az ifjúság pápája (Jézus szolgálata, gondoskodás a gyerekekről, fiatalokról). • Élet a Lélekben - (A Lélek gyümölcsei; a Szentlélek által vezetett igazi élet.)

Módszertani javaslatok

A hittan, a magyar nyelvű római katolikus tantervek a tanítási-oktatási folyamatra irányuló katolikus egyházi tanításokat veszik alapul¹. A oktató-nevelési folyamat az egyén személyiségének fejlesztését szolgálja. A vallásos nevelés célja egy olyan környezet megvalósítása az iskolában, amely *”megteremti az Evangéliumi szabadság és szeretet légkörét az iskolai közösségben, segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék bennük az az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek; végül, az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség hírével, hogy a hit fénye átjárja a tanulóknak a világról, az életről és emberről fokozatosan szerzett ismeretei.”*²

Oktatási stratégiák

Ahhoz, hogy az oktatási folyamat megfeleljen a kitűzött kompetenciák fejlesztésének, kialakításának a vallásórán, valamint a tanulóközpontú tanításnak, ami figyelembe veszi a tanulók irányultságát és életkori sajátosságait, egy olyan kerettantervre van szükség, amely ötvözi a hagyományos és a modern oktatási stratégiákat. Ez a kerettanterv nem kíván önmagában célt képezni, hanem olyan eszközöket kínál, amelyek elősegítik a diákokat, hogy a kommunikáció útján fejlesszék személyiségüket. Segít egy olyan oktatási keret létrehozásában, amely a keresztény-erkölcsi értékeken alapszik, pozitív attitűdök, hozzáállások kialakításában, valamint egy belső szabadság elérésében, a bizalom, s nem utolsó sorban Isten, ember és az egész világ iránti szeretet alakításában, fejlesztésében.

A tanulók ösztönzése és bevonásának érdekében ajánlottak az aktív tanulási módszerek és stratégiák. Az ilyen jellegű módszerek elősegítik a személyes vallomások, oly módon, hogy maga a tanulási folyamat olyan nevelési közeget hozzon létre, ami kihangsúlyozza az erkölcsi-keresztény értékeket.

A hittanórák oktatási folyamatában az alábbi módszerek és stratégiák alkalmazása javasolt:

- olyan stratégiák használata, amelyek kiemelik a tanulók lelki gondjait, létértelmezési kérdéseit úgy, hogy a kérdésekre adott válaszok megfeleljenek a lelki szükségleteiknek.
- adott élethelyzetek (bibliai, egyházi, irodalmi, a mindennapi életből merített példák) megfigyelésére alapuló induktív módszerek. Erkölcsi szabályok és értékrendek azonosítása adott helyzetekben, az ellenpéldák felismerése és értelmezése, a közösség és az egyéni példaképek fontosságának felismerése és megértése.
- felfedeztető módszerek és stratégiák különféle didaktikai eszközök felhasználásával: képek, szentképek, erkölcsi tartalmakat közvetítő illusztrációk, a gyakorló keresztény életről szóló fényképek, a liturgikus elemeket tartalmazó képek stb.
- interaktív módszerek, amely beszélgetésre, megszólalásra ösztönzi a tanulót, csoportos beszélgetések, viták stb. (a mindennapi életben alkalmazott keresztény értékek azonosítása, felfedezése céljából, ugyanakkor egyes személyek belső jellemvonásainak hangsúlyozása, valamint az egyéni álláspontot alátámasztó érvek és ellenérvek megfogalmazása érdekében).
- a problematizáló módszerek: a tanulók bevonása olyan helyzetekben, amelyek egy bizonyos kisebb-nagyobb közösségen belől felmerülhetnek a hovatartozást illetően, az erkölcsi-vallási értékrendből kiindulva.
- bibliai, szellemi, katekétikai, patrisztikus szövegek olvasása a szókincs fejlesztése, a vallásos témakörhöz tartozó szavak, kifejezések elsajátítása céljából, hogy az ilyen jellegű szövegeket minél jobban és mélyebben megértsék.
- dramatizálás, szerepjáték: olyan tanulási szituációk létrehozása, amelyek különböző élethelyzetekbe helyezik a tanulókat, ezeknek a helyzeteknek az értékelésére készíteti, a kreativitásukat és az emocionális képességeiket, szociális készségeiket, érzékenységüket fejlesztve.
- projektalapú tanulási módszerek: a csoportos munkát, az együttműködést feltételezi, abból a jellegéből kifolyólag, hogy a tanulóknak egy bizonyos vallásos, hittani témához anyagot kell gyűjteniük. Ezek a projektek alkalmazhatóak kisebb csoportok, az osztály, az iskola, akár a közösség

¹ A II. Vatikáni Zsinat erre vonatkozó rendeletei, a Gravissimum Educationis, és a Katolikus Nevelésért felelős gyülekezet Dimensione religiosa dell'educazione nella scuola cattolica okiratai alapján. Ezen dokumentumok ismerete elengedhetetlen feltétele a vallásnevelés megértésének.

² II. Vatikáni Zsinat, Gravissimum educationis, 8.

bevonásával is. Az alkalmazott témák a hittan kerettanterv tartalmainak felelnek meg, illetve más tantárgyak témáival megteremtve az interdiszciplináris kapcsolatot: polgári nevelés, magyar irodalom, rajz, történelem, zene stb., vagy különböző keresztény ünnepekhez kapcsolódó tematika.

A különböző oktatási stratégiák és módszerek alkalmazása változatos szervezési módokat is feltételez: egyéni, csoportos frontális munkaformákat, ugyanakkor megkívánja a változatos tanulási, didaktikai eszközöket is: szövegeket (hittani, irodalmi, szellemi stb), illusztrációkat (szentképek, fényképek, freskókat stb.), oktatási tartalmakkal egybehangolt oktató programokat, CD-ek, DVD-eket, Power Point-bemutatókat, vallási vonatkozású weboldalakat.

A tartalmak megközelítése

A vallás programok a keresztény üzenethez hű tartalmakat kínálnak. A tartalmak bibliai megalapozottságúak és a hittanár részéről figyelmes megközelítést igényelnek, különös hangsúllyal a gyakorlatias jellegre, a valós élettel kapcsolatos jelentős tanulási kontextust hozva létre, értékesítve a diákok tapasztalatait, megfelelően életkoruknak, a társadalmi és egyházi kapcsolatoknak, amelyekben élnek; így jótékony kapcsolatok jönnek létre a vallás tantárgy és a diákok spirituális élményei, de ugyanakkor a vallás és más tudományágak között. A tartalmak moduláris koncepciójúak, mely rugalmas hozzáállást igényel a tanár részéről, figyelmes követését annak, hogy a diákok receptívek legyenek a tartalomra, a vallás tantárgy tartalmi egységeinek más-más szakterületekkel, valamint az iskolai és iskolán kívüli tevékenységekkel való összefonódására, de ugyanakkor figyelemmel a keresztény liturgikus év különböző momentumaira, amelyeket meg kell jelölnie és magyaráznia jelen tananyag tartalmainak segítségével.

Ami a teológiai szakterület specifikumát illeti, az általános iskolában tárgyalt tartalmak összefüggnek a bemutatott vallásos tematikával, megismerve és átélve az Atyaisten, a Teremtő - Megváltó – Megszentelő, a világot fenntartó Isten és az ember perspektívájából: Isten - Az emberiség Atyja (V. osztály); Isten - a világ Megváltója/Üdvözítője (VI. osztály); Isten - a világ megszentelője (VII. osztály); Isten - Szentháromság / Isten - Szentháromság (VIII. osztály).

Jézus Krisztus által értesülhetünk az Atyaisten misztériumáról, aki teremtette a világot és elküldte egyszülött Fiát a világba, az emberiség megváltásáért.³ Jézus Krisztustól a Szentlélek misztériumához lehet eljutni, Akit a Fiúisten azért küldött a világba, hogy küldetését beteljesítse.⁴ Ekként közelíthetjük meg a Szentháromság legfelsőbb misztériumát – mint önmagát, és mint a világában munkálkodót. Ilyen megközelítés által alapozódnak meg keresztény hit erényei és a keresztény vallás, amelyeknek lényege a megismert, szeretett, az élet folyamán szolgált háromszemélyű egy Isten: Atya, Fiú, Szentlélek – a örök találkozási való várakozásban.⁵

Minden osztály szintjén a programok – logikus és dinamikus progresszív megközelítésben – a következő szakterületek köré csoportosulnak: keresztény tanítás (A szeretetre meghívott ember), alkalmazott vallási erkölcs (Hiszek Krisztusban), közösségi élet (Liturgikus ünneplés).

A tanárnak úgy kell irányítania a diákokat, hogy felfedezzék az ember rejtélyét a teremtéstől a megváltásig. A tanulóknak megfogalmazódik a kérdés: Isten miért szeret mindenkit, miért hív mindenkit, miért adja életét mindenkiért? Arra a következtetésre irányítja a tanár a tanulókat, hogy belássák: az ember kiváltságos teremtmény Isten előtt. Felsejlik ekként az emberi történelem, melyet az isteni üdvösség misztériuma vesz körül: a kezdetek, az első bűn, Isten ószövetségi népének meghívása, a Megváltó Krisztus várása és eljövetele – majd Isten újszövetségi, az örök haza felé zarándokló népe. Az üdvörtörténet folytatódik az Egyházban, a látható történelmi valóság, mely a hallgatók szeme előtt zajlik. Az Egyházban megvalósul az ideális és egyetemes emberi család. A tanár stimulálja a tanulókat, hogy felfedezzék az Egyház eredetét és fejlődését jelenünkig. A tanulók fokozatosan rájönnek arra, hogy a szentségek vételével, az egyházi életben történő részvételük dinamikussá válik. A tanár vezeti a diákokat, hogy felfedezzék a szentségi élet értékét és kövessék ezt a szentségi utat, amelyet a hívő keresztények tesznek meg az Egyházban, a keresztségtől életük végéig.

³ Vö. Lk 12,24-28, Jn 3,16.k.

⁴ Vö. Jn 16,13.

⁵ *Dimensione religiosa dell'educazione nella scuola cattolica*,75

Ahogy a tanulók növekednek, úgy válik egyre inkább tudatosabbá, hogy az Egyházhoz tartoznak. Az alapvető kérdés, amit a diákoknak meg kell érteniük, a következő: Jézus Krisztus mindig és tevőlegesen jelen van a felvett szentségekben. Az ő valós jelenléte teszi hatékony kegyelmi eszközökké a szentségeket. A tanár vezeti a diákokat, hogy tudják meg azt a tényt, hogy az örök életben, már ott vannak azok, akik hittek Krisztusban. Az Egyház ezeket "szentek"-nek nevezi. Elsőként Mária, Jézus anyja, dicsőült meg Fia mellett. A bibliai témák feldolgozása irodalmi és a lelkeségi következmények figyelembevételével szempontjából történik: krisztológiai, erkölcsi és eszkatológikus megvilágításban, olyan nyelvi kifejezési szinten, amely a diákok számára elérhető és érthető, korcsoportjuk intelligenciaszintjének megfelel. Fokozott figyelmet kell fordítani a bibliai témák időszerűségének, aktualizálásának.

Az egy tanévre ajánlott tartalom lehetővé teszi, hogy néhány tartalmi egységet több órán keresztül is tárgyalni lehessen, attól függően, hogy milyen az osztály összetétele és melyek a sajátosságai; továbbá az óraszám lehetővé teszi további kérdések, témák megtárgyalását, a vallásóra alkalmazkodását az adott osztály sajátosságaihoz.

A tananyag tartalmi sorrendje csak megközelítő, nem szigorúan megszabott. A tanárnak szabad keze van a tervezésben, személyre szabott módon, hogy a szakterület logikáját kövesse, a vallásos ünnepek és a liturgikus év vonatkozásában, más tudományágak természetének megfelelően stb.

Tartalmi területek	V. osztály Isten – az emberiség Atyja	VI. osztály Isten – a világ üdvözítője	VII. osztály Isten – a világ megszentelője	VIII. osztály Isten – Szentháromság
Isten kinyilatkoztatja irgalmas szeretetét	A boldogságra meghívott ember	Az ember küldetése	Az igazi világgóság a világba jött	Az üdvösségre meghívott ember
Az ember válasza Isten szeretetére	A meghívás megértése	A beteljesedett küldetés útjai	Életünk a Szentlélekben	A meghívás beteljesülése
„Óáltala, övele és öbenne”	Liturgikus ünneplés	Hiszek Krisztusban	Szentségek és parancsolatok	Szentségek és parancsolatok
A keresztény ember felebaráti közösségben	Az Egyház élete az első századokban	Krisztust vallom	Az Egyház/Szentek élete	Az Egyház / A szentek élete

Minden tartalmi egységnek megfelelnek központi témák és sajátosságok. Ezek eligazító jelleggel bírnak a tanár számára a témák feldolgozásában, és ugyanakkor viszonyítási pontokként számítanak a tartalmak bemutatása során a tankönyvek illetve a mellék-könyvészet esetében.

Tanulási kontextus és környezet

Az ifjúság vallásos tájékozottságának kialakítása érdekében szükséges a megfelelő motiváció, amely feltételezi a különböző – formális, informális és nonformális – tanulási folyamatok harmonikus egybehangolását. Sajátosságából adódóan a vallásos nevelés lehetővé teszi változatos oktatási kontextusok:

- **osztályterem:** – klasszikus vagy korszerű módszerek alkalmazásával; találkozik vallási téren neves személyiségekkel; beszélgetés papokkal, szülőkkel és a közösség más tagjaival vallásos témákról;
- **könyvtár:** – a hitoktatásban lényeges kiadványok azonosítása; olvasóköri szervezése; találkozik vallási téren neves személyiségekkel;
- **templom:** – liturgikus cselekményeken való részvétel és azok megfigyelése (Szentmise, Keresztút, Rózsafüzér, eucharisztikus imádás, bizonyos kultikus tárgyak elemzése stb.); beszélgetés papokkal vallásos témákról, különböző tevékenységeknek a közösségen belüli megszervezése céljából;
- **múzeumok:** – egyes, vallásos tematikájú kiállítások megtekintése; projektek bemutatása stb.;
- **kolostorok, kultikus helyek:** – szakrális jellegű épületek, térségek, tárgyak megfigyelési tevékenységei, beszélgetés szakemberekkel, párbeszéd kultikus személyekkel stb.;
- **internet:** – egyes nevelési platformok alkalmazása; vallásos információk, forrásanyagok keresése;
- **más információs lehetőségek (filmszínház, színház, park, utca):** – egyes vallásos tárgyú

filmek vizionálása, az emberek viselkedésének megfigyelése, elemzése valláserkölcsi szempontból;

- **templomi/plébániai közösség:** – önkéntességi tevékenységek szervezése szociálisan hátrányos helyzetűek, betegek, rászorulóknak megsegítése céljából; közösségi tevékenységek a környezet óvása céljából; kiállítások, vásárok, mini-kampányok szervezése stb.

Értékelés

Ajánlott a modern értékelési módszerek alkalmazása: a tanulói magatartás rendszeres megfigyelése, a személyes fejlődésre történő összpontosítás, önértékelés, egyes projektek végrehajtása, amelyek értékelik a gyermekek által szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazását és ugyanakkor ösztönzik az értékek és erkölcsi/valláserkölcsi attitűdök fejlődését.

Az értékelési folyamat hangsúlyt fektet a tanulási tapasztalatok felismerésére és a gyermekek által szerzett készségekre, nem-formális vagy informális kontextusban. A gyermek fejlődésével kapcsolatos észrevételeket közlik/megbeszélik a szülőkkel. Az egész tanulási és értékelési tevékenységben követik, bátorítják és értékelik minden egyes tanuló előrehaladását.

Grup de lucru

Timiș Vasile	Ministerul Educației Naționale
Horga Irina	Institutul de Științe ale Educației
Zăbavă Mihaela	Centrul Național de Evaluare și Examinare
Gál László	Liceul Teologic Romano-Catolic „Gróf Majláth Gusztáv Károly” Alba Iulia, județul Alba
Benedek Matilda – Ramóna	Liceul Teologic Romano-Catolic „Szent László” Oradea, județul Bihor
Bogos Mária	Inspectoratul Școlar Județean Harghita
Hodor Erika-Hainal	Liceul Teoretic „Báthory István” Cluj-Napoca, județul Cluj